

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду

Београд, Краља Милана 50

Сенату Универзитета уметности у Београду

Београд, Косанчићев венац 29

Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл

кандидата **Дамјана Јовичина**

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Дамјана Јовичина *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл*, у саставу: др ум. Светлана Савић, ред. проф, председник, др ум. Татјана Милошевић Мијановић, ред. проф, ментор, др ум. Бранка Поповић, ван. проф, др ум. Владимир Кораћ, доц, др ум. Смиљана Влајић, ред. проф. АУ Нови Сад, упознала се са достављеним материјалима (партитуром, снимком и писаним делом докторског уметничког пројекта). На основу увида у све материјале, Комисија подноси извештај Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду.

Уводне напомене

Дамјан Јовичин пријавио је тему докторског уметничког пројекта под називом: „Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл“.

На предлог Катедре за композицију бр. 01-1331/21 од 29. јуна 2021. године, Веће Факултета на седници од 1. јула 2021. године донело је одлуку бр. 01-1407/21 од 05. јула 2021. године о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта у саставу:

др ум. БРАНКА ПОПОВИЋ, ванредни професор, председник Комисије
др ум. ЗОРАН ЕРИЋ, професор емеритус,
др ум. ДРАШКО АЏИЋ, ванредни професор

Веће Факултета на седници од 4. октобра 2021. године донело је одлуку бр. 01-1998/21 од 06. октобра 2021. године о усвајању позитивног Извештаја бр. 01-1952/21 од 4. октобра 2021. године Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта под називом: „Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 28. октобра 2021. године донео је одлуку бр. 7/496 од 02. новембра 2021. године (бр. 01-2297/21 од 03.11.2021. године) о одобравању рада на реализацији докторског уметничког пројекта. За ментора на изради докторског уметничког пројекта именован је мр Зоран Ерић, професор емеритус.

Веће Факултета на седници од 10. априла 2024. године донело је предлог одлуке бр. 01-797/24 од 10. априла 2024. године о промени ментора, тако што се уместо мр Зорана Ерића, професора емеритуса, за ментора на изради докторског уметничког пројекта предлаже др ум. Татјана Милошевић Мијановић, редовни професор.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 25. априла 2024. године донео је одлуку бр. 7/208 од 16. маја 2024. године (бр. 01-977/24 од 17.5.2024. године) о одобравању промене ментора. За ментора на изради докторског уметничког пројекта Дамјана Јовичина уместо мр Зорана Ерића, професора емеритуса, именује се др ум. Татјана Милошевић Мијановић, редовни професор.

На основу обавештења ментора бр. 01-2257/24 од 11. октобра 2024. године и предлога Катедре бр. 01-2366/24 од 21. октобра 2024. године, Веће Факултета на седници одржаној 08. новембра 2024. године донело је одлуку бр. 01-2716/24 од 08. новембра 2024. године о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, у саставу:

др ум. Светлана Савић, редовни професор, председник Комисије

др ум. Татјана Милошевић Мијановић, редовни професор, ментор

др ум. Бранка Поповић, ванредни професор,

др ум. Владимир Кораћ, доцент,

др ум. Смиљана Влајић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду

Биографија и библиографија кандидата

Дамјан Јовичин рођен је 1995. у Београду. Основну и средњу школу завршио је у Приједору, а основне и мастер студије на Факултету музичке уметности у Београду у класи мр Зорана Ерића, емеритуса. Током прве две године докторских студија радио је као сарадник у настави на предметима Методе уметничког истраживања и Музички облици. Тренутно је ангажован као асистент на Катедри за композицију – Композиционо-техничке дисциплине.

Током студија усавршавао се на курсевима код композитора: Брајан Фернихау, Дејвид Розенбум, Улрих Кригер, Тристан Мирај, Марк Еплбаум, Иво Медек и други. Један семестар провео је на Франц Лист академији у Будимпешти у склопу ЕРАЗМУС програма. Активан је учесник многих националних и међународних фестивала где је имао премијерна извођења својих композиција, неки од њих су: Darmstädter Ferienkurse (Немачка), Isa Festival (Аустрија) Time of Music (Финска), Soundmine (Белгија), Walden Creative Musicians Retreat (САД), БЕМУС (Србија), Међународна трибина композитора (Србија), КоМА (Србија), Фестум (Србија), СЕМЕ Festival (Израел) итд. Добитник је поруџбине 49. БЕМУС-а за који је компоновао оркестарску композицију *Математички сан*, премијерно изведена у Великој сали Коларчеве задужбине од стране Симфонијског оркестра РТС. За камерну оперу *Улица милосрђа* добио је награду града Београда „Деспот Стефан Лазаревић“. Такође, добитник је првих награда из композиције на Балканском такмичењу композитора у оквиру ДАМ фестивала у Приштини, Фестивалу „Исидор Бајић“ у Новом Саду, Међународном пијанистичком такмичењу УЉУС у Смедереву итд.

Поред компоновања концертне музике, организовао је мултимедијалне догађаје и тематске концерте у Банском Двору у Бања Луци, Студентском Културном Центру и Музичкој Галерији Коларца под називима: Дамјан Јовичин и Перформанс колектив, Вече Синестезије, Звучне зраке, Дијалози уметника, Фри Фром Форм, Песме искупљења. У својој организаторској пракси поред ауторских композиција укључио је композиције својих колега, плесаче, говорну поезију, перформанс ласерима аустралијског уметника Еичија Тосакија, као и различите ансамбле за импровизацију.

На пољу примењене музике, сарађивао је са аниматорима, позоришним и филмским редитељима у остварењима попут анимираног филма *Тиамат* аутора Дарка Дацовића,

представе *Надпон Којовић* редитељке Виде Огњеновић, ТВ драме *Анђела* редитеља Александра Алексића и другим. У представи Филипа Гринвалда *Ја сам ветар* по истоименој драми Јуна Фосеа, Дамјан Јовичин је у сарадњи са редитељем оформио трећи карактер који се састојао од компоноване, импровизоване музике и конкретних звукова. Овај поступак је карактеристичан за композиторов рад у пољу примењене музике. Динамичност композиционог процеса у односу на контекст коме је музика намењена је од есенцијалне важности за мултимедијално уметничко дело.

Дамјан Јовичин истражује различите форме традиционалне музике, међу којима се посебно издвајају полифоно певање из Босне и ударалке са Јаве и Сулавесија. Наведене форме традиционалне музике извршиле су утицај на његову перцепцију музике. Аутор је првих ауторских композиција за јавански гамелан и сулавески колинтанг у региону и оснивач два ансамбла за индонежанску музику.

Списак изведених дела:

1. *Red bosa* за гитару и гудачки квартет, јул 2021 :
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/damjan-jovicin-red-bosa>
2. *Солар* за лимени дувачки квартет, премијерно изведено на Ференц Лист академији у Будимпешти, фебруар 2021:
<https://www.youtube.com/watch?v=775KLAQnmZ0>
3. *Дуго* за контрабас,траку и живу електронику, премијерно изведено на СЕМЕ Festival 2021:
<https://www.youtube.com/watch?v=cwzEsktz-lw>
4. *2. Псалм* за соло сопран, премијерно извођење: Роси фест, Јануар 2019.
<https://www.youtube.com/watch?v=ZMdKgN55EME>
5. *Ева* за сопран и харфу, септембар 2014:
<https://www.youtube.com/watch?v=VEwPWJEFD4k>
6. *Гудачки квартет бр. 1*, премијерно изведено на концерту летње радионице за савремену музику Нови Сад 26. 08. 2014.
7. *У исте реке...* за два сопрана и квартет, септембар 2016:
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/damjan-jovicin-u-iste-reke>

9. *Каленић* за сопран и клавир, премијерно изведено на фестивалу КоМА 11, 19. мај 2015.
https://www.youtube.com/watch?v=wK_YuFdfKf4
10. *Варијације* за клавир, премијерно изведено на Фестивалу Исидор Бајић, Мај 2016:
<https://www.youtube.com/watch?v=3L1Xkb4TRsS>
11. *7land music* за соло гитару, март 2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=n3GfbssSLAI>
12. *Албум* за 15 извођача, септембар 2019:
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/damjan-jovicin-album>
13. *Дамјан Јовичин и Перформанс Колектив у Банском Двору*, уметнички пројекат, Бански Двор, Бања Лука, 13.02.2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=nQHk93ZYWJ4>
14. *Drawing* за соло харфу, премијерно изведено на перформансу Дијалози уметника у СКЦ- у, 15.11.2019, затим на СмартАрт конференцији у Конаку Књегиње Љубице 29. 11. 2019. и Фестивалу КоМа 17. 12. 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=4zXvcBkv3Dk>
15. *Perpendicular Groove* за уганданске бубње, премијерно изведено на Симпозијуму за композиторе и перкусионисте у Трстеницама (Чешка) јул 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=VIZRcMRnI-U>
16. *Flip-flop*, целовечерњи перформанс, премијерно изведено у Анатеатру у Хелмонду (Холандија), 26.10.2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=3AmfrLI9Zlo>
17. *Плов* за два клавира, премијерно изведено на перформансу Песме искупљења на Коларцу, 29. 05. 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=DJmNZjIzq9E>
18. *Љуб* за два клавира, премијерно изведено на перформансу Песме искупљења на Коларцу, 29. 05. 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=oPucYVKUeG8>
19. *Љуб* за соло клавир(кратка верзија), премијерно изведено на перформансу *Free from form* у галерији Полет, 03. 05. 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=-XohFj4DCmw>
20. *Љуб* за соло клавир (дуга верзија) премијерно изведено у европском културном фоајеу у Луксембургу, 9.07.2019.
<https://fce-lu.com/event/2759362/501882894/damjan-jovicin-plays-ljub>

21. *Makes no(drama) sense* за ансамбл, премијерно изведено на финалу такмичења *Balkan Composer Competition* у Приштини, 29.03.2019:
https://www.youtube.com/watch?v=Wyfvj_oNX7s
22. *Три плеса* за плесачицу, виолончело, клавир и сет бубњева, премијерно изведено на фестивалу КоМА, 24.12.2018:
<https://www.youtube.com/watch?v=CsUjza3L1I4>
23. *Derivation/Mati* за соло клавир, премијерно изведено на Фестивалу за нову музику у Дармштату, 27.7.2018:
<https://www.youtube.com/watch?v=ЕкоO9dGFd74>
24. *Тра мон та на* за шест извођача, премијерно изведено на фестивалу ФЕКТУМ у СКЦ-у, 03. 06. 2017:
<https://www.youtube.com/watch?v=LdmFGW59dWc>
25. *Body percussion caravan* за 21 перкусионисту, премијерно изведено на Фестивалу за нову музику у Дармштату, 26.7.2018:
<https://www.youtube.com/watch?v=MYQZCU94FJE>
26. *(Д)ах!* за баритон саксофон и клавир, премијерно изведено на фестивалу КомпАрт у Новом Саду, 26.08.2016. а затим и на КоМА фестивалу у Београду 24. 12. 2016:
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/dah-damjan-jovicin>
27. *Струне II* за оркестар гитара, премијерно изведено на концерту Звучне зраке у СКЦ-у, 12.05.2018:
<https://www.youtube.com/watch?v=jMklRwAn1fQ>
28. *Sun s./thorn & unsaid* за флауту, кларинет, виолончело и контрабас, премијерно изведено на Међународној летњој академији Универзитета за музику и извођачке уметности у Бечу, 23.08.2018.
29. Математички сан за симфонијски оркестар, Поруџбина 49. БЕМУС-а, премијерно изведено на Коларцу у оквиру фестивала БЕМУС, 20.10.2017:
<https://www.youtube.com/watch?v=hX-DRRE5kuk>
30. *Приближни човек* за три сопрана и септет, премијерно изведено на фестивалу КоМА у Београду, 24.12. 2017:
<https://www.youtube.com/watch?v=2PwTfMOJ13o>
31. *Read the map!* за соло бас кларинет, премијерно изведено на фестивалу Soundmine 2017 у Белгији, 15.07.2017.
<https://www.youtube.com/watch?v=zItqecTtCCk>
32. *Приближни човек** за три флауте и сопран, премијерно изведено на перформансу *Синестезија* у СКЦ-у, 05.05.2017, а након тога и у Дорћол плацу, 11. 05. 2017:

<https://soundcloud.com/damjanjovicin/priblizni-covek>

33. *Струне* за оркестар гитара, премијерно изведено на перформансу *Синестезија* у СКЦ-у, 05.05.2017, а након тога и у Дорћол плацу, 11. 05. 2017:
https://www.youtube.com/watch?v=kC_R6HC58d8
34. *Зерн* за десет флаута, премијерно изведено на Данима Владе С. Милошевића у Бања Луци, 21.04.2016:
https://www.youtube.com/watch?v=_5vFI5N6UM0
35. *Слово љубве* за мешовити хор, премијерно изведено на Концерту Савремени српски композитори хорске музике у Галерији РТС-а, 23.02.2017, а након тога на 26. Међународној трибини композитора, 6.10.2017:
<https://www.youtube.com/watch?v=EUa2HmAhPA0>
36. *Глас* за десет извођача, премијерно изведено на фестивалу Фестум у СКЦ – у 11.05.2016:
<https://www.youtube.com/watch?v=4ejTr8O17Gk>
37. *Quinθ* за гудачки квартет и ударалјке, премијерно изведено на фестивалу Фестум у СКЦ-у, 12.05.2016.
38. *Ја сам сад ћутање* за сопран, гитару и кларинет, премијерно изведено на Летњој уметничкој школи Универзитета Уметности 2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=iQ3IQ4yiaoc>
39. *Магновење* за баритон, контрабас и клавир, премијерно изведено на фестивалу ФЕДУМ у СКЦ-у, 15. 05. 2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=GH4Msgx2pZU>
40. *Мистрал* за виолу и клавир, премијерно изведено на фестивалу Ruidalsud у Новом Саду, 07. 08. 2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=qCf7Fkoqk4U>
41. *Јутро у парку Мањеж* за алт саксофон, премијерно изведено на фестивалу Излог савременог звука у Загребу, 07.05.2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=H1BOVlUee90>
42. *Гитарски дуо 27* за две гитаре, премијерно изведено на фестивалу КоМА 14.12. 2016:
<https://www.youtube.com/watch?v=FcmducUhTAE>
43. *Каленић* за сопран и клавир, премијерно изведено на фестивалу КоМА 19.05.2015.
https://www.youtube.com/watch?v=wK_YuFdfKf4

44. *Караван* за маримбу, премијерно изведено на Симпозијуму за композиторе и перкусионисте у Трстеницама (Чешка) јул 2018:
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/caravan>
45. *Варијације* за клавир, премијерно изведено на Фестивалу Исидор Бајић у Новом Саду (мај 2016.)
46. *Whale Song*, премијерно изведено на Симпозијуму за композиторе и перкусионисте у Трстеницама (Чешка) 03.07.2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=MxWw4qPMKpc>
47. *Krajišnici songs* за гудачки квартет, премијерно изведено на фестивалу Walden Creative Musicians Retreat, (САД) 24.06.2016:
<https://www.youtube.com/watch?v=wp-BhcGWmoc>
48. *Свита* за клавир, премијерно изведена на фестивалу Фестум 2015. у СКЦ-у 16.05.2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=JFs6DYSIO54>
49. *On* за гудачки оркестар, премијерно изведено у Великој сали Факултета музичке уметности 17. 05. 2016.
50. *Free From Form / interdisciplinary performance*, Полет, Цетињска 03. 05. 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=-XohFj4DCmw>
51. *Five miniatures* за соло тубу, премијерно изведено на дармштатском фестивалу за нову музику, 27. 07. 2018:
<https://www.youtube.com/watch?v=32N1xXB2ACo>
52. *Draw* за четири импровизатора, Time of music festival, Viitasaari, Финска, 2017.
53. *Multitudes*, електронска композиција, 2019, снимак:
<https://soundcloud.com/damjanjovicin/damjan-jovicin-multitudes>
54. *Метамузика – Математички сан*, емисија, РТС, 2018

Примењена музика:

1. Музика за филм *Анђелам* режија: Александар Алексић, 2019.
2. Музика за представу *Ја сам ветар* на текст Јуна Фосеа, режија: Филип Гринвалд, 2018.
3. Музика за представу *Кутије*, режија: Нина Ристић, Театар Лево, 2019.
4. Музика за представу *Косовка девојка*, режија: Јована Крстић, Дорћолско Народно позориште, сцена Космодром, 2019.

5. Музыка за представу *Flip-flop*, плес/кореографија: Ајуми Тојабе и Олга Узикаева, Анатеатер Хелмонд, Холандија 2019.

Приказ и оцена дела

Докторски уметнички пројекат *Арс Субтилиор*, музика за камерни ансамбл кандидата Дамјана Јовичина осмишљен је као циклус од девет ставова за мешовити ансамбл који чине две флауте, два кларинета (са алтернацијом бас-кларинета), две виолине, виола, два виолончела, контрабас, клавир, ударалке (маримба, кротали, вибрафон, четири том-тома, велики бубањ) и јавански гамелан (Ketuk, Kempyang, Kempuls, Gong, Peking, Saron, Demung, Bonang Barung, Bonang Panerus, Gender, Kenongs, Slenthem и Kendang) у укупном трајању од око 71 минута. Ставови су углавном писани за различите комбинације инструмената и јављају се у следећем редоследу:

1. *Silk* за јавански гамелан (са: 12'30")
2. *Makes no (drama) sense* за флауту, бас-кларинет, вибрафон, четири том-тома, велики бубањ, клавир, две виолине, виолу и виолончело (са: 12')
3. *Southeastern Europe* за флауту, виолину, виолу, виолончело и клавир
4. *Amber* за јавански гамелан (са: 6'30")
5. *Melody* за две флауте, два кларинета, две виолине, виолу, два виолончела, контрабас и клавир (са: 3')
6. *Jade* за клавир и јавански гамелан (са: 13'30")
7. *Chaconne* за две флауте, два кларинета, две виолине, виолу, два виолончела, контрабас и клавир (са: 3'50")
8. *Saffron* за јавански гамелан (са: 7'30")
9. *Far from the end* за две флауте, два кларинета, две виолине, виолу, два виолончела, маримбу и кротале (са: 7')

У докторском уметничком пројекту *Арс Субтилиор* (у преводу *Суптилна уметност*) кандидат Дамјан Јовичин пошао је од претпоставке да је могуће постићи другачије обликовање специфичног дискурса и екстракцију музичког искуства, као и преиспитивања конвенције нотирања и извођења музике у спрези са формирањем музичког садржаја. Досадашње искуство кандидата са нотираним музиком и контролисаним импровизацијом, омузикаљењем текстова загонетних значења, сугестивном визуелном нотацијом звука, као и мешавином различитих музичких жанрова у докторском уметничком пројекту *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* добија ново значење и усмерење. Уместо импровизације и акордских шема, концептуалних цртежа за оријентацију музичке форме, као и апстрактних текстова који подстичу луцидну интерпретацију, а који су били карактеристични за поједина претходна остварења кандидата, музичка партитура *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* детаљно шифрује наведене праксе и тачно их представља, а звуци који се добијају извођењем партитуре блиски су онима за које се претпоставља да се могу донекле "ухватити" само слободнијим записом. Овакав покушај прецизног дефинисања импровизаторског геста, као и записивање најкомплекснијих аспеката музичког садржаја у великој мери је допринело уједначавању звучног резултата у односу на, иначе, различите импровизаторске способности извођача.

Гамелан, традиционални индонежански ансамбл удараљки, који се обично састоји од металофона, ксилофона, бубњева и гонгова, у савременој музици 20. и 21. века често је коришћен. Његова специфична сонорност значајно је утицала у последњих сто и више година на бројне композиторе међу којима су Клод Дебиси, Морис Равел, Бела Барток, Франсис Пуланк, Бенџамин Бритн, Џон Кејџ, Стив Рајх и многи други. Стога не чуди заинтересованост кандидата за истраживања која се тичу новог композиторског приступа гамелану, уодношавања супростављених стилова и звучних светова, као и различитих начина њихове интеракције у уметничком делу, те редефинисања и на нешто другачији начин успостављања везе између класичног и традиционалног у ширем сислу. Управо зато садржај инструменталних деоница у сваком ставу циклуса *Арс Субтилиор* следи примарно обликотворну логику и тиме обезбеђује кохерентност музичког садржаја у оквиру формалних делова једног става и његовог укупног тока, а истовремено остварује и нужну мотивску, фактуралну и тембралну различитост међу ставовима циклуса.

Девет ставова циклуса *Arc Субтилиор* кандидат групише у две скупине: ставове који су компоновани за класичне инструменте; *Makes no (drama) sense, Southeastern Europe, Melody, Chaconne, Far from the end*, које кандидат назива контрастним, и ставове писане за гамелан: *Свила (Silk), Тилибар (Amber), Жао (Jade) и Шафран (Saffron)*, које кандидат симболично назива променадним алудирајући на *Променаду* у композицији Модеста Мусоргског *Слике са изложбе* и њену специфичну улогу повезивања музичких слика у интегралну целину. Ставови циклуса *Arc Субтилиор* могу се изводити појединачно, а целовитост укупне форме појачана је тематским појављивањем на надставачном нивоу. Процедура тематског повезивања ставова је остварена у широком распону различитих поступака који се крећу од реминисценције све до синтетичког принципа који подразумева једну или више заједничких тема за више ставова. Најјаснији пример за такво мотивско повезивање и функције које имају у обликовању дела Дамјана Јовичина остварено је употребом основне мелодије (тзв. *balungan*) која представља есенцијални мотивски материјал с тим да се увек појављује на различите начине - у ставу *Amber* као традиционални индонезански *balungan*, у ставу *Melody* као канонска тема, у ставу *Chaconne* као мелодија баса итд. На основу тонских висина у *balungan*- у и њиховог редоследа изводе се тонске висине и свих осталих инструменталних деоница. Поступак којим се екстрахује више деоница из једне често се подразумева у пракси гамелана и представља засебну методу којом Јовичин постиже економичност музичког материјала.

Хармонски језик у композицији *Arc Субтилиор, музика за камерни ансамбл* креће се у широком луку од дијатонске и хроматске хармоније уз местимичне четврт-тонове све до штива јаванског гамелана. Музика гамелана је у *Arc Субтилиору* у сопственом штиму који у сваком инструментаријуму може имати благо различиту лествичну потподелу. Лествица која се користи јесте пентатонска и то у модусу *слендро*. Посебно се издвајају различити нивои хармонске тензије које кандидат спретно контролише у функцији остваривања жељене музичке драматургије.

У делу *Arc Субтилиор, музика за камерни ансамбл* често се користи специфичан тип полифоније који је најближи латентном вишегласју. Запажају се мелодијске деонице које су структурисане тако да се могу одвојити у засебене гласове и то на основу артикулације, регистра, ритма и других музичких параметара. Према кандидату, узор за креирање латентне полифоније су солистичке композиције Брајана Фернихауа у којима је слојевитост

музичког садржаја у појединачним деоницама доведена до екстрема. Од техника имитације најчешће су у употреби: диминуција, аугментација, инверзија, али и кандидатове редефиниције наведених поступака.

Докторски уметнички пројекат *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* припада жанру инструменталне камерне музике у који је инкорпориран јавански гамелан, а која се развија кроз низ избалансираних сегмената организованих у јединствену компактну целину. Карактеристична својства граничних жанровских и стилских карактеристика остварена су кроз посебно, субјективно тумачење изабраних уметничких и филозофских оквира. Приметно је доследно опстајавање кандидата на проналажењу упечатљивих колористичких, мелодијско-ритмичких и хармонских материјала, као и тежња ка фактуралном уједначавању специфичног дихотоног стваралачког писма. Уметничка знатижеља и истраживачки импулс Дамјана Јовичина допринели су зналачком, креативном и профилисаном коришћењу класичних и традиционалних јаванских инструмената и изражајних особености два контрастна медија. Студиозно и истрајно проналажење сложених и уметнички делотворних композиционо-техничких поступака и решења којима је обликовао дело *Арс Субтилиор* условило је осмишљавање и израду функционалне партитуре дела.

Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл представља иновативно, комплексно, узбудљиво и комуникативно музичко остварење настало на основу јасне концепције, те студиозног, пажљивог и детаљног промишљања о драматургији, поетици и естетици дела.

Приказ и оцена писаног дела докторског уметничког пројекта *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл*

Писани део докторског уметничког пројекта *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* садржи десет главних поглавља и више припадајућих потпоглавља. Прво поглавље **Полазишта** (са потпоглављима: Средњовековна музика, *Арс Субтилиор* и интерпретација суптилности, *Просветљење у случајности постојања*, Композитор – Приближни човек и Поезија и музика *Шантиј кодекса*) представља уметнике и дела на основу чијих идеја је аутор креирао своје мишљење и чије партитуре и теоријски радови представљају узор за

креацију сопственог дела. У наводима и описима теоријских дела попут *The Context of Medieval Music* Ненси ван Дузен, *Emasculating the Rabble* Џозефа Флорија, *Beyond Vision* Есејс о перцепцији Павела Флоренског, *The Theory of Knowledge Implicit in Goethe's World-conception* Рудолфа Штајнера и многих других, кандидат презентује лични естетски суд и селективно наглашава оне елементе стваралаштва помоћу којих развија сопствену поетику. Ради објашњења назива докторског уметничког пројекта *Арс Субтилиор*, кандидат ће посегнути за различитим аналогијама, почев од средњовековне музике и истоименог покрета у Француској, а потом истраживати повезницу са музиком аутора друге половине 20. и 21. века али и са музиком старих цивилизација (гамелан).

У поглављу **Визуелни аспект композиције *Арс Субтилиор*** (са потпоглављима: Илустрације аналитичких увида и нумеричка представљања и Визуелна апстракција: музичка апстракција) кандидат објашњава своју потребу за визуелним представљањем звука која се не испољава само кроз музичку нотацију, већ и кроз визуелне радове који користе нотацију као визуелни елемент, али и звучну асоцијацију. Приказано је на који начин кандидат кроз сопствени визуелни рад тежи поетици, али и лирици апстрактног експресионизма, истражујући визуелни квалитет сопственог дела.

Поглавља **Случајност, Комплексност, Драматуршки аспект дела *Арс Субтилиор*** и **Однос према норми и форми** доносе занимљиве и корисне податке о процесу стварања докторског уметничког пројекта са освртом на утицај појединих феномена на дело *Арс Субтилиор*. Тако, у поглављу **Случајност** кандидат објашњава на који начин су извођачи у композицији суочени са техничким проблемима и недефинисаним параметрима које морају самостално да одгонетну током извођења. Поглавље **Комплексност** говори о ауторовом схватању „нове комплексности“ које се базира на слојевима који се густо преплићу и стапају, стварајући, по речима кандидата, завесу *stazisa* над мноштвом суптилиних дешавања.

У поглављу **Однос према норми и форми** (са потпоглављем Повратак на конвенционалну нотацију) излажу се различита мишљења о односу између слободних варијабли у стварању (које Јовичин приписује техници тока свести) и утврђених детерминанти као што је нпр. музичка форма (који се често доживљавају као интелектуална репресија). Кандидат изражава отвореност ка свим наведеним уметничким тумачењима односа тока свести и музичких норми.

Поглавље **Драматуршки аспект дела *Арс Субтилиор*** говори о начинима на које драматургија дела зависи од односа према музичком времену и према простору. Такође сагледавају се врсте отклона од очекиваног у музичком времену и простору у односу на експериментални поступак који се спроводи.

Поглавља **Анализа ставова класичне инструментације и Гамелан ставови** са пратећим потпоглављима доносе подробну формалну, хармонску и контрапунктску анализу, као и анализу примењених композиционих поступака.

У **Закључку** се у кратким цртама сублимира претходно изложено.

Писани део докторског уметничког пројекта завршава списком литературе који садржи педесет наслова, међу којима су седам партитура.

Писани део рада *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* утемељен је на индивидуалном приступу кандидата естетици европске авангарде, са посебним освртом на становишта Брајана Фернихауа, Ђаћинта Шелсија и Рудолфа Штајнера. Истажени су третмани појединачних музичких параметара - организовања звучне вертикале и хоризонтале, процес протока музичког времена, инструментација, оркестрација у окриљу наведених поетичких оквира као и веза музике и посвећења дела одређеном филозофском концепту, на начин на који је Штајнер приписивао симболе уметности Гетеа музици Вагнера и слично. У експликацији дела кандидат је углавном користио филозофску терминологију у жељи да акустичке феномене у композиционим поступцима премести у појмовне.

Дамјан Јовичин је у писаном делу пројекта на аргументован и интресантан начин, представио контекст у коме је композиција *Арс Субтилиор* настала, уметничке идеје које су га водиле при стварању тог дела, композиционе поступке које је применио, као и особености процеса свог уметничког рада потврдивши своје темељно и широко познавање савремених уметничких пракси и теорија, као и способност за њихово разумевање, интерпретирање и критичко вредновање.

Закључак комисије

На основу критичког сагледавања и оцене резултата уметничког и писаног дела докторског уметничког пројекта *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл*, комисија

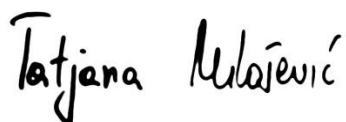
констатује да он по свим својим одредницама и елементима испуњава високе критеријуме докторског уметничког пројекта.

Дело *Арс Субтилиор* значајно обогаћује савремену српску камерну музику инкорпорацијом јаванског гамелана. Стога Комисија са задовољством предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да овај извештај прихвате и покрену процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта *Арс Субтилиор, музика за камерни ансамбл* кандидата Дамјана Јовичина.

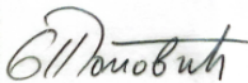
Комисија:



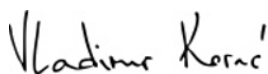
др ум. Светлана Савић, редовни професор, председник Комисије



др ум. Татјана Милошевић Мијановић, редовни професор, ментор



др ум. Бранка Поповић, ванредни професор



др ум. Владимир Кораћ, доцент



др ум. Смиљана Влајић, редовни професор Академије уметности у Новом Сад

У Београду, 6. 1. 2025. године